

FIȘA DISCIPLINEI

Anul universitar 2023-2024

Anul de studiu II / Semestrul I

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia
1.2. Facultatea	Istorie, Litere și Științe ale Educației
1.3. Departamentul	Istorie, Arheologie și Muzeologie
1.4. Domeniul de studii	Istorie
1.5. Ciclul de studii	Masterat
1.6. Programul de studii/calificarea*	Identități regionale în Europa Central-Răsăriteană. Masterat în istorie istoric (COR 263302), istoriograf (COR 263303), asistent de cercetare în istorie (COR 263308)

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Minorități etnice în Transilvania			2.2. Cod disciplină	MIR 2105A	
2.3. Titularul activității de curs	-					
2.4. Titularul activității de seminar / laborator	Prof. univ. dr. Daniel Dumitran					
2.5. Anul de studiu	II	2.6. Semestrul	I	2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)	C	2.8. Regimul disciplinei (O – obligatorie, Op – opțională, F – facultativă)

3. Timpul total estimat

3.1. Numar ore pe saptamana	2	din care: 3.2. curs	0	3.3. seminar/laborator	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5. curs	0	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					10
Examinări					2
Alte activități					

3.7 Total ore studiu individual	72
3.9 Total ore pe semestru	100
3.10 Numărul de credite**	4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	
5.2. de desfășurarea a seminarului/laboratorului	Sală dotată cu videoprojector și acces la internet

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Descoperirea și utilizarea resurselor specifice specializării (bibliografice, arhivistice) și dezvoltarea unei gândiri critice asupra lor. C3. Participarea activă la proiecte de cercetare și didactice în cadrul specializării cu utilizarea inovativă a unui spectru larg de metode cantitative și calitative; comunicarea rezultatelor inclusiv în una sau două limbi de circulație internațională. C5. Asumarea unor norme etice în preluarea și utilizarea informației de orice natură.
Competențe transversale	CT3. Aplicarea rezultatelor studiului și cercetării individuale și de grup în sfere de activitate diverse: învățământ, arhivistică, muzeologie, management muzeal, turism, mass-media, științe politice și administrative etc.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	1. Cunoașterea aprofundată a unei arii de specializare și, în cadrul acesteia, a dezvoltărilor teoretice, metodologice și practice specifice programului; utilizarea adecvată a limbajului specific în comunicarea cu medii profesionale diferite. 3. Utilizarea integrată a aparatului conceptual și metodologic, în condiții de informare incompletă, pentru a rezolva probleme teoretice și practice noi.
---------------------------------------	---

	4. Utilizarea nuanțată și pertinentă de criterii și metode de evaluare, pentru a formula judecăți de valoare și a fundamenta decizii constructive. 5. Elaborarea de proiecte profesionale și/sau de cercetare, utilizând inovativ un spectru variat de metode cantitative și calitative.
7.2 Obiectivele specifice	6. Executarea unor sarcini profesionale complexe, în condiții de autonomie și de independență profesională. 7. Asumarea de roluri/funcții de conducere a activității grupurilor profesionale sau a unor instituții. 8. Autocontrolul procesului de învățare, diagnoza nevoilor de formare, analiza reflexivă a propriei activități profesionale.

8. Conținuturi*

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Bibliografie		
8.2. Seminar-laborator		
1. Seminar introductiv Majoritate și minorități în România contemporană – polemici și dezbateri	Problematizarea	2 ore
2. Evoluția conceptelor în perspectivă istorică, în context transilvănean și central-est-european	Problematizarea Dezbaterea. Prezentarea de referate	2 ore
3. Origini și statut juridic	Problematizarea Dezbaterea. Prezentarea de referate	2 ore
4. Habitatul și formele de încadrare administrativă	Problematizarea Dezbaterea. Prezentarea de referate	2 ore
5. Credința și organizarea cultului	Problematizarea Dezbaterea. Prezentarea de referate	2 ore
6. Forme ale culturii	Problematizarea Dezbaterea. Prezentarea de referate	2 ore
7. Centre reprezentative	Problematizarea Dezbaterea. Prezentarea de referate	2 ore
8. Conturarea identității	Problematizarea Dezbaterea. Prezentarea de referate	2 ore
9. Transformările societății	Problematizarea Dezbaterea. Prezentarea de referate	2 ore
10. Evoluții politice	Problematizarea Dezbaterea. Prezentarea de referate	2 ore
11. Percepții reciproce	Problematizarea Dezbaterea. Prezentarea de referate	2 ore
12. Noi surse și direcții de cercetare	Problematizarea Dezbaterea. Prezentarea de referate	2 ore
13. Prezentarea referatelor	Dezbaterea Învățarea prin descoperire	2 ore
14. Colocviu	Dezbaterea Explicația Conversația euristică	2 ore
Bibliografie generală		
Sinteze		
Alcock, Antony, <i>A History of the Protection of Regional Cultural Minorities in Europe. From the Edict of Nantes to the Present Day</i> , MacMillan Press Ltd., 2000.		
Barszczewska, Agnieszka, Lehel Peti, <i>Integrating minorities: traditional communities and modernization</i> , Cluj-Napoca, Editura ISPMN - Kriterion, 2011 (http://www.ispmn.gov.ro/nodes/term/slug:studii-etnografice-despre-minoritatile-din-romania).		
Dumitrescu, Doru, Carol Căpiță, Mihai Manea (coord.), <i>Istoria minorităților naționale din România. Material auxiliar pentru profesorii de istorie</i> , București, Editura Didactică și Pedagogică, 2008.		
Evans, R. J. W., <i>Austria, Hungary, and the Habsburgs. Essays on Central Europe, c. 1683-1867</i> , Oxford University Press, 2006.		
Gidó, Attila (ed.), <i>Cronologia minorităților naționale din România</i> , vol. I. <i>Albanezi, armeni, bulgari, croați, eleni, evrei și germani</i> , Cluj-Napoca, Editura ISPMN, 2012 (http://www.ispmn.gov.ro/nodes/term/slug:istoria-sociala-a-minoritatilor-nationale-din-romania).		
Gidó, Attila (ed.), <i>Cronologia minorităților naționale din România</i> , vol. II. <i>Macedoneni, polonezi, ruși lipoveni, ruteni, sârbi, tătari și</i>		

- turci, Cluj-Napoca, Editura ISPMN, 2013 (<http://www.ispmn.gov.ro/nodes/term/slug:documenta-et-studia-minoritatum>).
- Gidó, Attila (ed.), *Cronologia minorităților naționale din România*, vol. III. *Italieni, romi, slovaci și cehi, ucraineni*, Cluj-Napoca, Editura ISPMN, 2016 (<http://www.ispmn.gov.ro/nodes/term/slug:documenta-et-studia-minoritatum>).
- Jakab Albert Zsolt, Peti Lehel (ed.), *Procese și contexte social-identitare la minoritățile din România*, Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale, Cluj-Napoca, Editura Kriterion, 2009.
- Jurková, Zuzana et alii (Eds.), *Minority: Construct or Reality? On Reflection and Self-Realization of Minorities in History*, Bratislava, Zingprint, 2007.
- Minoritățile etnice în România în secolul al XIX-lea*, coord. Venera Achim, Viorel Achim, București, Ed. Academiei Române, 2010.
- Schilling, Heinz, *Early Modern European Civilization and its Political and Cultural Dynamism*, Hanover and London, University Press of New England, 2008.
- Lucrări referitoare la minoritatea maghiară**
- Andreescu, Andreea, Lucian Nastasă, Andreea Varga, *Minorități etnoculturale. Mărturii documentare: maghiarii din România (1945-1955; 1956-1968)*, Cluj-Napoca, Centrul de Resurse pentru Diversitate Etnoculturală, 2002-2003.
- Hermann, Gusztav Mihály, *Secuții. Istorie. Cultură. Identitate*, Miercurea Ciuc, ProPrint, 2009.
- Kiss, Tamás, István Csata, *Evoluția populației maghiare din România. Rezultate și probleme metodologice*, Cluj-Napoca, Editura ISPMN, 2008 (<http://www.ispmn.gov.ro/nodes/term/slug:studii-de-atelier>).
- Minoritatea maghiară în perioada comunistă*, ed. Olti Ágoston, Gidó Attila, Cluj-Napoca, Kriterion, 2009 (<http://www.ispmn.gov.ro/nodes/term/slug:istoria-sociala-a-minoritatilor-nationale-din-romania>).
- Kiss, Tamás, *Perspectivă administrativă? O analiză comparativă a discursului demografic maghiar din România*, Cluj-Napoca, Editura ISPMN - Kriterion, 2009 (<http://www.ispmn.gov.ro/nodes/term/slug:analize-demografice>).
- Veres, Valér, *Analiza comparată a identității minorităților maghiare din Bazinul Carpatic*, Cluj-Napoca, Editura ISPMN, 2008 (<http://ispmn.gov.ro/node/analiza-comparata-a-identitatii-minoritatilor-maghiare-din-bazinul-carpatic-a-karapat-medencei-magyarok-nemzeti-identitasanak-osszehasonlito-elemzese>).
- Lucrări referitoare la minoritatea germană**
- Die Deportation von Siebenbürger Sachsen in die Sowjetunion 1945-1949*, vol. I-III, ed. Georg Weber, Renate Weber-Schlenter, Armin Nassehi, Oliver Sill, Georg Kneer, Köln – Weimar – Wien, Böhlau Verlag, 1995.
- Fulga, Ligia (coord. / Hg.), *Sășii transilvăneni despre ei înșiși / Die Siebenbürger Sachsen über sich selbst*, I, Brașov, Transilvania Expres, 2008.
- Göllner, Carl (Hg.), *Geschichte der Deutschen auf dem Gebiete Rumäniens*. Erster Band. *12 Jh. bis 1848*, Bukarest, Kriterion Verlag, 1979.
- Röder, Annetarie (Hg.), *Dan hier ist besser zu leben als in dem Schwaben Land. Vom deutschen Südwesten in das Banat und nach Siebenbürgen / Pentru că aici este mai bine de trăit decât în Țara Șvabilor. Din sudvestul Germaniei în Banat și Transilvania*. Katalog zur gleichnamigen Ausstellung des Hauses der Heimat des Landes Baden-Württemberg, Stuttgart, 2002.
- Sășii transilvăneni între statornicie și deșărădăcinare*, ed. Corneliu Gaiu, Valentin Orga, Bistrița, Ed. Fundația Culturală „NOSA”, 2006.
- Wagner, Ernst, *Geschichte der Siebenbürger Sachsen. Ein Überblick*, Thaur bei Innsbruck, Wort und Welt Verlag, 1990; versiune românească, București, Meronia, 2000.
- Lucrări referitoare la alte minorități**
- Bedros, Vlad, *Patrimoniul artistic armenesc în România. Între nostalgia exilului și integrarea culturală*, București, NOI Media Print, f.a.
- Buchinger, E., *Die „Landler“ in Siebenbürgen. Vorgeschichte, Durchführung und Ergebnis einer Zwangsumsiedlung im 18. Jh.*, München, 1980 [Buchreihe der Südostdt. Hist. Komm. 31].
- Carmilly-Weinberger, Moshe, *Istoria evreilor din Transilvania (1623-1944)*, București, Ed. Enciclopedică, 1994.
- Gazdovits, Nicolae, *Istoria armenilor din Transilvania (de la începuturi până la 1900)*, București, Ararat, 1996.
- Karady, Victor, *The Jews of Europe in the Modern Era. A Socio-historical Outline*, Budapest – New York, Central European University Press, 2004.
- Oișteanu, Andrei, *Imaginea evreului în cultura română. Studii de imagologie în context est-central european*, București, Humanitas, 2001.
- Pop, Virgil, *Armenopolis oraș baroc*, Cluj-Napoca, Accent, 2012².
- Studii**
- Andreescu, Gabriel, „Multiculturalism în Europa Centrală: integrare și privatitate culturală”, în *Altera*, VIII, 17/18 (2002), pp. 122-138.
- Andreescu, Gabriel, Smaranda Enache, „Raport asupra situației ceangăilor din Moldova. Problema ceangăilor maghiari”, în *Altera*, VIII, 17/18 (2002), pp. 90-106; vezi, tot aici, contribuțiile semnate de Tytti Maria Isohookana-Asunmaa, „Cultura minorității ceangăiești din România”, pp. 107-114, și Ghiorgi Prisăcaru, „Opinie alternativă față de raportul Cultura minorității ceangăiești din România”, pp. 115-121.
- Codarcea, Cristina, „Le commun et le différent au XVIIe siècle. La construction d'une identité balkanique”, în *Rev. Études Sud-Est Europ.*, XLVI, 1-4, 2008, pp. 81-95.
- Crăciun, Maria, „Communities of Devotion: the Saxon in Early Modern Transylvania”, în *Studia Universitatis „Babeș-Bolyai” Historia*, 58, Special issue, 2013, pp. 156-195.
- Gabanyi, Anneli Ute, „Exodul germanilor din România: cauze, fapte, consecințe”, în *Xenopoliana*, 5, 1-4 (1997), pp. 226-236.
- Gudor, Botond, „Spiritualitatea maghiară sub impactul Reformei”, în Ana Dumitran, Gudor Botond, Nicolae Dănilă, *Relații interconfesionale româno-maghiare în Transilvania (mijlocul secolului XVI – primele decenii ale secolului XVIII)*, Alba Iulia, 2000, pp. 16-41.
- Gündisch, Konrad, „Autonomie de stări și regionalitate în Ardealul medieval”, în *Transilvania și sașii ardeleni în istoriografie*, Sibiu, Editura hora, 2001, pp. 33-53.
- Gyémánt, Ladislau, „The Transylvanian Jewish Identity's Avatars in the Epoch of Emancipation”, în *Studia Universitatis „Babeș-Bolyai,” Historia* 57, Special Issue (December 2012), pp. 124-141.
- Pál, Judit, „Assimilation and Identity of the Transylvanian Armenians in the 19th Century”, în *Studia Universitatis „Babeș-Bolyai,” Historia* 57, Special Issue (December 2012), pp. 142-158.
- Philippi, Paul, „Ecclesia Theutonicorum Ultrasilvanorum”, în *Altera*, 1, 1 (1995), pp. 125-152.
- Răduțu, Aurel, „Concepte și terminologie, Unele considerații privind majoritate, minoritate, elite și marginali de-a lungul istoriei”, în *Anuarul Institutului de Istorie din Cluj-Napoca*, 32, 1993, pp. 13-17.
- Salat, Levente, „Are members of the Hungarian minority in Romania part of the Romanian political community?”, în *Studia Politica*,

8, 2 (2008), pp. 337-366.

Tánczos, Vilmos, „Ceangăii din Moldova”, în *Altera*, VIII, 17/18 (2002), pp. 48-80.

Vincze, Gábor, „De la minoritate națională la „români de naționalitate maghiară””, în *Altera*, 6, 15 (2000), pp. 85-127.

Zach, Krista, „Toleranță religioasă și construirea stereotipurilor într-o regiune multiculturală. „Biserici populare” în Transilvania”, în *Transilvania și sașii ardeleni în istoriografie*, Sibiu, Editura hora, 2001, pp. 64-96.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Familiarizarea cu principalele concepte utilizate și cu maniera de cercetare specifică le oferă posibilitatea studenților de a participa la proiecte de cercetare în cadrul specializării și în domeniile conexe, pe direcțiile prioritare ale cercetării. Ei își pot valorifica astfel pregătirea profesională acumulată în timpul studiului. Conținutul disciplinei a fost evaluat de către Comisia de monitorizare și evaluare a programului de studiu, în componența căreia intră și câte un reprezentant al absolvenților și câte un reprezentant al angajatorilor.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs			
10.5 Seminar/laborator	Cunoașterea bibliografiei; calitatea și cantitatea cunoștințelor; capacitatea de a expune, argumenta, interpreta	Orală: conversație și expunere liberă	40%
	Frecvență		10%
	Activitate	Practică: referat	50%

10.6 Standard minim de performanță: Pentru promovarea disciplinei este necesară obținerea notei minime 5. Demonstrarea competențelor în descoperirea și utilizarea resurselor bibliografice și arhivistice specifice specializării și în realizarea unui discurs istoriografic coerent, cu finalitate pedagogică sau științifică, prin realizarea unei cercetări aplicate referitoare la subiectele de seminar, bazată pe investigarea bibliografiei speciale și pe documentare de teren.

Data completării
18.07.2023

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament
04.09.2023

Semnătura directorului de departament